

Wandelroute Toterfout-Halfmijl

Toterfout-Halfmijl is een historisch interessant en landschappelijk aantrekkelijk gebied. De vele grafheuvels uit de prehistorie wijzen erop, dat deze streek al meer dan 3.000 jaar geleden bewoond werd door mensen.

De IVN-wandeling leidt door een zeer gevarieerd bosgebied, dat bestaat uit percelen met veel soorten naald- en loofhout, gescheiden door brede zandpaden.

Volg de zwarte pijlen op de paaltjes.

Startpunt bij de P op het kaartje: Toterfout 13, Veldhoven

1 Drie Grafheuvels

De oudste beschrijving is uit 1845. Uit de beschrijving blijkt dat in die periode door belangstellenden gegraven werd in de grafheuvels; daarbij werd nogal wat schade aangericht.

In de jaren 1948-1951 werd archeologisch onderzoek gedaan in het gebied n.a.v. bedreiging door ontginning. In 1948 bevonden zich in het gebied 31 grafheuvels en een urnenveld. Van de grafheuvels was een deel monumentaal, en een deel was nauwelijks als zodanig herkenbaar. Ook was een aantal geheel verdwenen door bebossing en ontginning; een achttal daarvan werd toen teruggevonden. Zestien grafheuvels werden gerestaureerd. De overige werden geëffend, om plaats te maken voor cultuurgrond.

Uit onderzoek aan stuifmeel uit de heuvels bleek dat de oprichters van sommige grafheuvels landbouw bedreven en dat latere grafheuvels aan veehouders toebehoorden.

2 Nieuwe natuurontwikkeling

Het beekdal van de Bruggenrijt is in oude glorie hersteld met nieuwe poelen langs de beek. Grote grazers beheren de vegetatie op natuurlijke wijze.

3 Zoomvegetatie

Een brede strook bomen, vooral dennen, is gekapt om ruimte te maken voor kruiden, struiken en open plekken. Dat trekt vlinders aan, maar ook zandbijen en allerlei andere insecten. Samen met de insecten die wonen in dode bomen en takkenbossen vormen ze een rijke leefwereld die ook voedselbron is voor allerlei vogels.

4 Moerkotven

Dit ven is een restant van een groot ven, de Postelse Weijer, dat hiernaast in het huidige akkerland lag. Kikkers en salamanders worden in dit ven bedreigd door een roofvis: zonnebaars.

Een bijzondere plant in dit ven is het waterdrieblad.

De oevers zijn vrijgemaakt van bomen en struiken om meer licht en warmte in het ven te brengen.

5 Postelse Weijer

Rond 1140 werd te Postel een Norbertijnenklooster gesticht. De witheren van Postel bekommerden zich niet alleen om de zielzorg in de Kempen, maar bouwden in anderhalve eeuw ook een economische machtspositie op. Postel verwierf o.a. hoeven, molens, landerijen en visvijvers.

Vanaf 1373 lagen in dit gebied visvijvers, vandaar de naam Postelse Weijer. De woorden weijer en vijver zijn allebei afgeleid van het Latijnse woord vivarium, dat letterlijk betekent "plaats om iets in leven te houden".

Dit iets was meestal vis. Vis was ook in de Middeleeuwen een belangrijke energie- en eiwitbron, een volwaardige vervanger voor vlees. De talrijke vasten- en onthoudingsdagen, waarop door katholieken geen vlees gegeten mocht worden, benadrukten het belang van vis als voedselbron.

6 Paddestoelen

Langs de paden en tussen de bomen groeien het hele jaar paddenstoelen. Sommige kom je altijd op hout tegen zoals elfenbankje, koraalzwam en zwavelkopje. Andere groeien in de humuslaag: kastanjeboleet, bleekgele russula en grote stinkzwam. In dit douglassparrenbos komen diverse soorten voor.

7 Beuk en Douglasspar

In deze bossen staat veel jong hout, maar ook oude bomen. Hier zien we enkele prachtige beuken. In het bos er omheen staan sparren met dikke stammen en grove bast. Dat zijn douglas sparren. Raap eens een dennenappel op, die van de douglas hebben een specifieke structuur.

Oude, grote bomen zijn van belang om spechten, roofvogels en vleermuizen woonruimte te bieden. Dood hout tenslotte is voeding voor insecten en schimmels.

8 Lambertsbergje

Dit is de oudste grafheuvel in dit gebied en dateert uit het Neolithicum (2900 – 1700 vC). Misschien omdat het de oudste is: een echte heuvel is het niet meer.

Grafheuvels (tumuli) zijn kunstmatig opgeworpen heuveltjes waaronder de doden (in uitgeholde bomen) of hun crematieresten (in urnen) begraven zijn. Behalve dat er nieuwe grafheuvels gemaakt worden, vinden er ook bijzettingen plaats in bestaande grafheuvels.

Veldhoven kent diverse plaatsen met grafheuvels. De bekendste zijn die in dit gebied.

De gerestaureerde heuvels tonen zich wat duidelijker in het landschap.

9 Bruggenrijt

Deze beek, de Bruggenrijt, krijgt zijn water uit de Postelse Weijer. Dat is het gebied ten zuiden van deze bossen. Aan de overkant van de beek ligt een aangeplant loofbos met veel essen. Er is ook een poel waar padden, kikkers en salamanders in het voorjaar hun eieren afzetten.

Een rijt is een gegraven beek, in het verleden meestal door boeren aangelegd om het land te ontwateren en zo geschikt te maken voor landbouw en veeteelt. De beek staat vaak droog.